DIN CULISELE „DACOROMANIEI". DRACOMANIILE

I.

În „acea minunată perioadă eroică" a țării noastre, cum numeşte Onisifor Ghibu anii imediat următori Marii Uniri,

> „A crea un învățământ românesc într-o provincie în care el a fost aproape inexistent secole de-a rândul – redus la şcolile primare întreținute de biserică, acolo unde mai erau – şi a face acest lucru – cu toată lipsa de cadre pregătite – bine şi repede, era o sarcină gigantică şi de enormă răspundere" (Ghibu 1974, p. 234).

Determinarea, rapiditatea şi seriozitatea cu care acest proiect, fără a mai aştepta hotărârile Conferinței de Pace, s-a realizat, a fost de-a dreptul uluitor. Sextil Puşcariu, pe vremea aceea decan al Facultății de Litere din Cernăuți, s-a aflat în mijlocul evenimentelor. Încă în 18 martie 1919, el primeşte de la Ioan Lupaş invitația de a accepta, din toamnă, funcția de rector al Universității din Cluj; în 15 mai, la Bucureşti, Vasile Goldiş îi dă însărcinarea oficială de a se ocupa de înființarea universității clujene; în 3 iulie, la Sibiu, Consiliul Dirigent, printr-o adresă semnată de Valeriu Branişte, îl numeşte comisar general şi preşedinte al Comisiei universitare formate în vederea organizării acesteia. Cel mai fervent susținător al său a fost Onisifor Ghibu, pe atunci secretar general al Resortului de Instrucțiune şi Culte al Consiliului Dirigent, care recunoaşte că „N-a fost uşor să conving pe oamenii de la Sibiu să-l accepte pe Puşcariu pentru această funcție de mare răspundere"; dar, pentru O. Ghibu,

> „Puşcariu era un om rezonabil, un om care cântărea toate lucrurile bine şi care nu era condus de ambiții vane, ca mulți alții. Am fost întotdeauna fericit şi am considerat că am avut un extraordinar noroc cu alegerea acestui om cu care m-am înțeles perfect în toate chestiunile care priveau marea problemă a creării unei universități de prestigiu" (Ghibu 1974, p. 238).

În agitația acelor zile, Consiliul Dirigent aprobă, în 27 august 1919, întemeierea Muzeului Limbii Române, după planul prezentat de Sextil Puşcariu, care este numit director al acestuia; în 20 septembrie S. Puşcariu se mută definitiv de la Cernăuți la Cluj, pe str. Elisabeta 23, stradă pe care, încă în 1916, trecând cu batalionul prin Cluj, îşi dorise să locuiască vreodată. La 1 octombrie, e numit profesor titular la Catedra de limba şi literatura română a Facultății de Filosofie şi Litere din Cluj, iar în 30 octombrie este ales primul rector al Universității clujene. Actul de numire este semnat de O. Ghibu. Acesta este un succint şi foarte selectiv film al acelor zile*.

În focul acestor evenimente extrem de complexe şi de complicate, S. Puşcariu are sprijinul deplin al autorităților statului şi îi sunt alături personalități ca: Iuliu

* Pentru ambele părți ale acestui studiu s-au utilizat, cu precădere, date din: Puşcariu 1978; Puşcariu 1968; Ghibu 1974; Faiciuc 2000; DR, I, p. 608 şi urm.

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Maniu, Vasile Goldiş, Valeriu Branişte, Octavian Goga, Constantin Angelescu şi, nu în ultimul rând, Onisifor Ghibu.

În imobilul de pe str. Elisabeta se organizează rapid o bibliotecă strict necesară şi se adună o parte din lexicografii care lucrau deja la Dicţionarul Academiei. Deşi Muzeul se va instala întru totul aici abia în februarie 1921, în jurul directorului său se grupează deja câţiva prieteni de nădejde, la început vreo cinci – Theodor Capidan, Constantin Lacea, George Giuglea, Nicolae Drăganu, Vasile Bogrea –, şi pulsul vieţii ştiinţifice începe să prindă putere. În 16 februarie 1920, într-o luni, între orele 6–8 p.m., se ţine întâia şedinţă săptămânală la Muzeu. N. Drăganu are onoarea de a prezenta prima comunicare: *Din toponimia românească a Ardealului (Abrud, Târnpa, Chicera*). În luna iunie a aceluiaşi an, întâiul volum al „Dacoromaniei", buletinul Institutului, este aproape gata. Greutăţile financiare vor face ca ea să fie publicată abia în anul următor, iar şedinţa din 12 decembrie 1921 „a fost împreunată cu o agapă colegială, sărbătorindu-se întâiul volum al „Dacoromaniei" (DR, II, *Raportul anual*, p. 899). În afară de colaboratori, au fost invitaţi şi câţiva apropiaţi, personalităţi ale urbei. Febra bucuriei se simte şi în felul în care se organizează evenimentul. El este descris de S. Puşcariu în *Memorii* (cap. *Dracomania*, p. 547–549): „Veselia fu mare". Mici glume filologice potrivite fiecărui invitat, „un bufet rece foarte bun", pregătit de soţia directorului, şi multă voie bună condimentată cu epigrame prelungesc agapa până la două dimineaţa. S. Puşcariu primi din partea lui V. Bogrea cunoscuta epigramă:

„*Muzeul nostru – să se ştie*
A răsturnat vocabularul:
O casă unde-ţi uiţi amarul
Se cheamă astăzi «Puşcărie»"

(Puşcariu 1987, p. 549).

Din tot ce s-a prezentat atunci nu ni s-a păstrat decât un desen făcut de Radu, fiul lui S. Puşcariu. Astfel, la botezul întâiului născut, al fetiţei „Dacoromania", se naşte, de fapt, şi întâia *dracomanie*. De-acum, după fiecare lansare a unui nou volum, până la „Dacoromania" IX inclusiv, se va organiza o petrecere la Muzeu, la vreun restaurant sau, pe vreme bună, în pădurile de la Hoia, la Fântâna lui Bilaşcu ori în Bic. Pentru fiecare se vor lansa şi invitaţii; ni s-au păstrat doar două – din 1923 şi 1927. Citărn din prima, scrisă pentru a doua *dracomanie*: „Domnul Muzeu L.R. şi Doamna Filologia R. au onoarea a vă aduce la cunoştinţă naşterea fiicei lor „Dacoromania" şi a vă invita la botezul ei [...]. Buna dispoziţie de rigoare". În cea din 1927 se cere „Ţinuta de rigoare pentru Dracomania (veşmântul de gală al bunei dispoziţii, decoraţiile spiritului, spada ironiei)" şi în ambele se solicită participarea cu comunicări vesele. În Arhiva Sextil Puşcariu, donată de Magdalena Vulpe Institutului de Lingvistică, s-a înregistrat, sub cota ASP 42, un dosar al *dracomaniilor*. El conţine un fel de „inventar" alcătuit de Th. Naum, numărând 29 de poziţii, o *Introducere* nedefinitivată a lui S. Puşcariu şi peste 100 de piese dactilografiate sau în

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

manuscris, aşezate aleatoriu, de dimensiuni diverse, de la rapoarte anuale şi cronici în versuri, care au, uneori, şi peste 10 pagini, poezii ocazionale, dedicații, etimologii glumeţe, epigrame – scrise uneori chiar şi pe şervețele –, evident în toiul bunei dispoziții. Mai există un număr de „ziar", scos la a doua *dracomanie* şi care cuprinde, aşezate gazetăreşte, pe rubrici, aproape toate materialele primite pentru acea sărbătoare. Ştim din *Memorii* şi din *Introducerea* amintită că la aceste agape mai erau şi alte momente de voie bună: V. Bogrea şi Th. Naum îi imitau pe mai-marii vremii, G. Kiss cânta „vechiul imn studenţesc Taci–Taci–Tacitus", Silviu Dragomir imita, suflând într-un cilindru de lampă, glasul cerbului, Mitică Teodorescu spunea glume piperate.

S. Puşcariu intenționa – ne-o spune în *Memorii* şi se vede din *Introducere* – să publice o mică antologie din textele de la vestitele *dracomanii*. Timpul însă nu i-a permis să o facă. Ne-am hotărât să încercăm noi a-i îndeplini această dorință. Strădania noastră constă în extinderea substanțială a listei pieselor ce ar urma să fie cuprinse în volum şi în adnotarea lor, în aşa fel încât cititorul să simtă, să guste, pe cât se poate, „adevărata atmosferă ce domnea la ele" (*Memorii*, p. 549), atmosferă care s-ar pierde, din cauza multelor aluzii şi situații nemaiînțelese şi nemaicunoscute astăzi de cei ce nu le-au trăit. Am dorit aceasta cu atât mai mult cu cât *dracomaniile* nu se referă doar la viața institutului. Dracomanii sunt, în general, şi cadre universitare, oameni cu funcții publice, cetățeni ai urbei. Iar autorii înțepăturilor umoristice nu iartă nimic. De aceea textele dracomane freamătă de viață – viața dintre cele două războaie, care poate fi descifrată printre rânduri; această extindere *extra muros* le măreşte valoarea.

Noi încercăm, pe cât se poate, să aşezăm cronologic materialele din dosarul ASP 42 pentru a le coagula oarecum în jurul *dracomaniilor* şi a da o logică evenimentelor prezentate, de multe ori un text lămurind pe altul şi ajutându-ne să înțelegem unele subtilități; dar şi strădania de a stabili autorii ni s-a părut benefică, pentru că, prin dezvăluirea paternității, adesea necertificată, semnăturile lipsind de multe ori, putem reconstitui ceva din adâncul omenesc care, desigur, nu transpare în opera ştiințifică. Putem înțelege de ce S. Puşcariu îl numeşte pe severul Theodor Naum „gingaşul poet al armoniei clasice", de ce Petre Grimm este „scânteietor şi spiritual", amator de jocuri de cuvinte şi rime rare, şi îl putem vedea pe G. Giuglea adesea cârcotaş şi morocănos, veşnic nemulțumit; dar, ca să venim mai aproape de noi, câți dintre cei ce l-au cunoscut pe „doctul" Emil Petrovici, „vioiul anchetator al *Atlasului*" – caracterizările îi aparțin lui S. Puşcariu –, şi-l pot închipui scriind în clasicul hexametru antic despre „cel din urmă intrat în grădina prea largă [...] / A româneştii filologii [...]"? *Atlasul*,

> „[...] *abia născut, începu a creşte pogan, ghiftuit din belşug de bogată*
> *Hrană, încât se făcu dolofan ca şi burțile unse*
> *A celor doi anchetori pe a cărora mână-ncăpuse*".

Aproape toți dracomanii au scris şi aproape toți au fost ținta ironiilor. Cei mai activi au fost Th. Naum, P. Grimm, apoi N. Georgescu-Tistu, G. Giuglea.

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Subiectul glumelor îl constituiau întâmplări din viaţa institutului sau a oraşului, dar săgeata ironiei ţintea cu plăcere lucrările muzeiştilor, mai ales etimologiile publicate sau, uneori, doar discutate în şedinţele săptămânale. P. Grimm ne şi spune, uneori, de unde îşi culege materialul:

> „Drăganu explică în „Dacoromania" VI următoarele cuvinte: a cicăli, a beşteli, a chirchili, a se zvârcoli, a se încujlui" etc.",

după care urmează textul:

„*Ce-aţi zice dac-am porni*
Pe Drăgan a-l cicăli
Poate chiar a-l beşteli?
Nu ştim ce făcu-ntr-o zi
Că bine se chirchili
Cu pliuhă şi cu ginars,
Cât pe ce de nu s-a ars".

Iată şi exemple de rime omonime:

„*Nu-mi pasă ce o fi să vie,*
Mă bucur doar de orice vine
Cât timp mai curge sânge-n vine,
Bine-au venit toţi cei ce vin
Să-nchine un pahar de vin,
[...]
Căci fiecărui, ca să moară,
Îi vine rândul ca la moară".

P. Grimm era, de asemenea, maestru în alcătuirea unor etimologii hazlii, cum este cea făcută pentru *gând* şi în care este vizat G. Kiss:

> „Rom.[ânescul] **gând**.
> Permiteţi, domnilor, să vorbesc româneşte.
> Domnul collega Puşcariu, în *Dicţionarul Academiei* ad voţem *gând*, face comparaţie cu maghiarul *gond*.
> Eu nu pot să zic că *gând* e latinesc, că eu sânt germanist şi dumneavoastră sunteţi romanişti, dar eu zic că *gând* e indogerman.
> Când facem etimologie trebuie două lucruri: întâi să ştergem toate vocalele şi apoi să căutăm lucrul concret pe care e pus abstractul. Dacă ştergem vocalele, rămâne G–N–D, la care în nemţeşte îi corespunde H–N–D, căci înainte de Lautverschiebung un *h* era *g*. Lucrul concret ar putea fi *Hund*, dar cânele nu gândeşte, – sau *Hand*, care stă în legătură cu got. *hinthan* „fangen", cum se poate vedea la *Kluge*, ad voţem.
> Ce însemnează *gândesc*? Însemnează „prind o idee", lat. *con-prehendere*, nemţeşte *begreifen*. Dar cu ce prinde omul? Cu mâna – mit der Hand! Quid erat demonstrandum!".

Nu scapă de pana sa nici S. Puşcariu, căci „Grimm îşi bătea joc de terminologia pedantă introdusă în unele studii scrise de mine" şi e vorba de articolul *Morfonemul şi economia limbii* (din DR, VI, p. 211–243):

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

„Dl. Profesor Sextil Puşcariu în Dacoromania VI are un studiu foarte interesant despre *Defonomorfonemizare.* Din acest studiu înţelegem cum un fonem, sau un fonolem, mai bine zis un fononolem, fonologem sau un fonofonem, fofonolem, forfonolem are importanţă deosebită în fiecare morfem (presc.[urtare] p.[entru] morfonem sau morfofonem, morfonolem sau morfonologem).

Dacă spre exemplu vrem să înţelegem formarea unui cuvânt îl mofolem, îl fofolem, îl corcolem, pârpălem şi-apoi printr-o haplologie ajungem la o formă hipocoristică fără mehlem (adică substanţă sau spermă).

Ex. p. 233 ni se arată cum tulpina *porc* poate trece prin variantele port, purt, purč, purţ, pârţ pentru a ajunge la o curată porcărie.

Tot aşa, p. 238: în unele cazuri putem întrezări cauza care împiedică să apară morfonemul, ca în ex[em]plul „când «fetie şi bărbăţie dă o blestemăţie»”.

Am mai aminti o extrem de documentată şi succintă – dar glumeaţă – critică a etimologiei propuse de G. Giuglea pentru „*întuneca* (şi, parţial, şi de Th. Capidan pentru ar. *nturinari*). Dracomanul ia în derâdere teoria lui G. Giuglea, bazată mai ales pe argumentaţii semantice (şi pe care şi Leo Spitzer le contestă) şi încheie:

„*Vestiţi filologi din carte, pe rând, aşa vorbesc*
Şi vorbe cu de vorbe dovezi şi-o sprijinesc.
Să-i creadă cui îi place,
Dar mie să-mi dea pace”.

O notă din josul paginii: „Giuglea: eu tot o public”, caracteristică încăpăţânării „mocanului” şi reţinând farmecul unui moment din focul dezbaterilor stârneşte, peste ani, zâmbetul.

Venind la Cluj mai târziu, Th. Naum se înregimentează repede în rândul arcaşilor dracomani. Lui îi aparţin lungile „rapoarte” şi „cronici” începute adesea prin clasice invocaţii sau prin pastişe ale acestora:

„*Muză, care-odinioară lui Omer i-ai stat aproape,*
Povestindu-i rătăcirea prin ostroave şi hârtoape
A vicleanului Ulise, varsă-ţi darul tău şi-acum
Şi inspir-aceste versuri lui Sextil şi lui Naum.
Poţi istorisi, o Muză, analistic an de an,
Dar fă bine şi ne spune mai pe scurt decât Drăgan”.

Sau:

„*Domnilor, conform cu uzul mai demult statornicit,*
Secretarul vă prezintă un raport amănunţit.
Depărtându-mă eu însă de metodul lui Drăgan,
El va fi de astă dată mult mai scurt ca cel de an.
Muzele – la număr nouă – cele din mitologie,
Căci pe-a zecea n-am găsit-o şi-am rămas în burlăcie,
[...]
Muzele... nu mai vor astăzi să prind rimele din zbor”.

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

El ironizează totul. Uneori îi cere muzei să ne arate cum se fac etimologiile latinizante:

„*Deci te-ncruntă, drege-ți glasul ori așază-te-ntr-o rână*
Şi vorbeşte-ne de-a dreptul aşa, cum vorbeşti la stână.
Spune cum, din adâncimea vremilor de mult uitate,
Nu s-a prăpădit cu totul veşnica latinitate.
Căci din nitida latină a putut ca să se nască,
Dacă ştii s-o iei de coadă, mătura cea românească,
Iar din agna plus un -işte iese miriştea de grâu.
Etimologia curge ca şi unda unui râu".

Aluzia la G. Giuglea este evidentă.

Alteori ne povesteşte cât de greu e în comisiile de la examenul de capacitate, unde muzeiştii doresc amarnic să se ducă

„*Pretinzând că este «musai» şi «conzult» să-i fericeşti*
Ş-au scăpat şi de neveste şi de curs... la Bucureşti
[...]
Căci acolo proba scrisă, rezultatele, oralul,
Proba practică, pe urmă, le scădea puțin moralul,
Şi-atunci ei, drept recompensă, seara se mai adunau
Şi, de n-o făceau chiar lată, puțintel tot o făceau,
La Modern ori pe la Mircea, ori mai ştii prin ce unghere,
Căutau şi ei, ca omul, oarecare mângâiere,
Poate chiar pe la Tănase oarecare argumente
Bătrâneței care vine candide incitamente".

Sau cum se aplică legea „raționalizării" în învățământ:

„*Operația aceasta chiar aşa de grea n-a fost,*
Pân-la urmă, fiecare şi-a putut găsi un rost.
Căci la urma urmei, între diferitele materii,
Discutându-se-n consilii după unele criterii,
Mai trăgând de păr chestiunea, mai interpretând sumar,
Legătura se găseşte: fericitul titular
Nu se-mpiedică de-un titlu; fără nicio stingherire
Face tot aceleaşi cursuri sub o altă denumire."

şi-l ironizează pe N. Drăganu pentru că, după ce a fost primar, decan, prodecan şi rector,

„*Acu-n urmă, chiar în urmă, înc-un titlu şi-a adaos,*
Care-i va lua, sărmanul, chiar al morții lung repaos,
Căci, cum ştiți, de-acu-nainte Drăgan e nemuritor:
Academica cupolă l-a primit triumfător".

Iar când acesta ne spune, vorbind despre românii nomazi, „că cneazul lor era Cotzel", Th. Naum adaugă „De-atunci a rămas proverbul «cu cățel şi cu purcel»".

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Dar săgeţile sale nu sunt mereu atât de otrăvite. Ironiile acide şi observaţiile necruţătoare – căci, vorba lui, „Dumnezeu să te ferească de câinii de la Muzeu” – se diluau uneori cu câteva observaţii şugubeţe şi tonul glumeţ se învăluia uşor în aburul veseliei duioase. Dovadă poate fi un *Sonet* scris la plecarea lui G. Serra în Italia, sau versurile dedicate lui Şt. Paşca la nunta acestuia:

„*Paşca, azi se-ncheie toate: cu nevasta vei bea ceaiul!*
Nu mai poţi umbla pe uliţi, nu mai poţi face pe craiul!
Nici la Czell şi nici la Borbath n-o să te mai prindă seara,
Şi vor răsufla în voie păstrăvii cei de la Iara.
Deci, în nopţi pustii de iarnă, când va fierbe samovarul,
Ceaiul ruginiu din ceaşcă să-ţi alunge tot amarul!
Cu nevasta dus pe plaiul fericirii conjugale,
Jugul ei să nu te-apese! Numai flori să ai în cale!”.

Şi „maestrul” (= S. Puşcariu, evident), care în tinereţe cochetase cu muzele, dar, spirit critic, renunţase la asemenea veleităţi (deşi lecturând cărţile-i de memorii gustăm din plin farmecul de povestitor), şi-a încrucişat spada cu ceilalţi dracomani.

Iată-l cum, mânuind rima rară şi dibăcind metafore potrivite, în câteva versuri înveşmântate într-o ironie caldă şi sfătoasă i se adresează lui G. Giuglea, adept al teoriei *Wörter und Sachen* (Cuvinte şi lucruri), care împlinea 50 de ani şi nu-şi mai isprăvea mult aşteptatul studiu despre păstorit:

„*Pentru roada cea de toamnă, precum vitele la jug le*
-Njugă primăvara omul, astfel de demult tu, Giugle,
Înjugi lucruri cu cuvinte. Dar cam multe celelalte-s
Ce te cheamă cu ispită: Grimm şi Spania lui Cervantes.
Bagă seama, Muzeiştii, an de an, c-o carte mare,
Tot înghit Academiei premiile literare
Şi, când vei voi, Mocane, să-ţi întorci boteiu-n strungă,
Pentru mândrele-ţi mioare iarba n-o să-ţi mai ajungă”.

De cu totul altă factură sunt patru „scenete” care, vizând viaţa institutului, aduc o notă aparte prin denumirile personajelor, sub care se recunosc, de obicei uşor, numele muzeiştilor vizaţi: *Giuglipara Mocanodava* e G. Giuglea, *Losti Cacea* e C. Lacea, *Marchizul Coque d’Indes* e G. Oprescu, poreclit *Curcanul*, iar pentru *Sever Potcoavă* trebuie să ne amintim că Sever Pop s-a ocupat de terminologia calului; pentru a şti că *Nicolaus Kaipisch* e N. Drăganu, e nevoie să cunoaştem articolul acestuia despre influenţa limbii române asupra graiurilor săseşti (DR, III, p. 472–509), unde e atestat *kâ(i̯)pich* < rom. *capiu*.

Tot de neînţeles vor fi şi versurile lui Th. Naum referitoare la primarul N. Drăganu care, pentru curăţenia oraşului, aduce mături din Albania, dacă n-am şti că baroana Freiin von Godin a publicat un dicţionar german-albanez în care atestă pe albanezul *nétulle*, iar Th. Capidan (DR, VII, p. 128) face legătura între acest termen şi aromânul *meture*, afirmând că el ar putea fi un cuvânt moştenit.

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

În *Cronica muzeumatică* în care N. Georgescu-Tistu relatează cum veneau muzeiştii la şedinţele de marţi, ironia e muşcătoare:

„*Văd apoi şi pe Drăganu, mă apropii şi-l aud*
C-a văzut o carte veche într-un pod din Năsăud
Şi se miră că la nume a găsit sufixul -escu.
Ascultând, păşea la braţu-i domnişoara Simionescu
Conversând vioi şi tandru şi-i urmau cu pasul rar
Bogrea şi cu Giorge Pascu, profesorul ordinar –
Înţelegerea deplină îi unea – un dar celest,
C-ai fi zis: re-ntruchiparea lui Palade şi Orest".

S. Puşcariu (*Memorii*, p. 859, nota 97) aminteşte cearta dintre N. Drăganu şi ieşeanca Eufrosina Simionescu, cea care l-a criticat dur pe clujeanul iubitor de carte veche.

Cât îi priveşte pe G. Pascu şi V. Bogrea, trebuie să spunem că V. Bogrea îl acuză pe G. Pascu de plagierea broşurii lui T. Palade, *Când s-a scris româneşte*? (DR, II, p. 668–677). O notă la această poezie ne atenţionează că *Palade* ar fi, chipurile, o greşeală de tipar pentru *Pilade*. Pe-atunci *profesor ordinar* însemna „profesor de liceu", dar determinantul conţine, în sine, şi o apostrofare severă la adresa lui G. Pascu.

Şirul dracomanilor care merită să fie amintiţi e lung. E adevărat, unii şi-au exersat pana mai puţin. Dar, cu siguranţă, toţi au avut simţul umorului şi de aceea *dracomaniile* n-au stins prietenii, n-au creat ostilităţi, ci, dincolo de mici şi trecătoare supărări, au consolidat un climat de colegialitate caldă, de stimulare, de respect şi de apropiere sufletească. Ele au fost adevărate lecţii de ţinută ştiinţifică şi morală. De aceea *dracomaniile* n-au fost nişte simple petreceri. Numai că dracomanii petreceau aşa cum lucrau: intens. Damigeana pântecoasă e adesea amintită, iar Th. Naum, într-una din *Cronici*, ne dă o listă de bucate din care se înfruptau muzeiştii. Şi o făceau cu veselie, lăsându-ne nouă o lecţie de viaţă despre care clasicul Th. Naum ne-ar spune: *Ridendo castigant mores*.

DOINA GRECU

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

II.

Evocând, în *Memorii*, momente care asigurau farmecul dracomaniilor, Sextil Puşcariu spunea că ar trebui „să ai pana lui Creangă ca să le descrii”, ori să fi trăit întâmplările respective, pentru a putea reda „spiritul de echipă”, „atmosfera de adevărată prietenie sufletească şi de idei, „fără invidie şi răutate”, cu bucurie pentru împlinirile fiecăruia, atmosferă ce era „la domnii dracomani Care nu-s ca la Junimea nişte simpli «gogomani»”.

Neaflându-ne în nici una dintre aceste situaţii, am optat pentru altă cale: să-i ascultăm pe eroii înşişi, profesorul şi discipolii, şeful şi colaboratorii, şi să citãm din scrierile lor, din lucrările memorialistice ale lui Sextil Puşcariu şi, respectiv, să transcriem versuri dracomane. Am selectat doar fragmente şi am intervenit cu unele precizări, cu scurte indicaţii prin care introducem personajele, pe cei care au scris şi pe cei despre care s-a scris. În ambele ipostaze întâlnim, în general, aceiaşi „actori”, muzeiştii din primele două generaţii şi apropiaţii acestora, clujeni specialişti în domenii apropiate lingvisticii: istoricii Constantin Diculescu, Constantin Daicoviciu, Constantin Marinescu, etnograful Romulus Vuia, geograful Gheorghe Vâlsan, doctorul Valeriu Bologa, istoricul de artă George Oprescu etc. Sunt cei care veneau la şedinţele de comunicări ştiinţifice, ţinute cu destulă regularitate, la început lunea, apoi marţi seara, „când s-adună cu evlavie toţi credincioşii Filologhiei”, şi la faimoasele dracomanii, „agapele vesele” la care,

> „[...] *fiindcă uzul este încă din Antichitate,*
> *Referentul să refere despre cele întâmplate*”,

se spuneau multe, strânse „de ici, de colo, din decurs de-un an de zile”, dar

> „[...] *nu ne-a pierit cu anii,*
> *Nici setea de ştiinţă, nici cea de vin şi glume,*
> *Deşi atâtea lucruri s-au petrecut pe lume*
> *De când nu ne văzurăm*”.

Să-i cunoaştem pe dracomanii care apar în visul lui N. Georgescu-Tistu:

> „*Se făcea că-i luni la şase, pe dealul Erzsébet închis,*
> *În amurg şi umezeală, voioşi urcau de zor*
> *Nişte umbre cunoscute (le voi arăta uşor)...*
> *Primul, iată-l Della Serra* [*]*, grabnic să nu-ntârzieze,*
> *S-afle pe Puşcariu singur şi un pic să-l mai piseze.*
> *Văd apoi şi pe Drăganu, mă apropii şi-l aud*
> *C-a văzut o carte veche într-un pod din Năsăud...*
> [...] *urmau cu pasul rar*
> *Bogrea şi cu George Pascu, profesorul ordinar;*
> *Înţelegerea deplină îi unea, un dar celest*
> *C-ai fi zis re-ntruchiparea lui Palade şi Orest!*
> *Iar pe-alături, făr’ să-i vadă, face pe englezu Grimm*

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

– Un poet şi totuşi dascăl, un savant şi totuşi mim –
Dar cu mersu-i în zigzaguri a izbit pe Capidan –
Se revoltă şi se-ncruntă vajnicul macedonean:
Asta e răsplata trudii c-a pus lumea la curent
Că-ntre albanezi şi-ai noştri sunt raporturi... de Orient?
Mai la vale, Jorj Oprescu [**]*, reuşea să dovedească*
Vezi că vine hăt din Franţa arta noastră ţărănească.
Aproba Auger frenetic [***]*, Vuia, din motiv geografic,*
Mai cerea o probă, s-aibă şi Muzeul Etnografic.
Într-alt grup, pe neaşteptate, Giuglea îşi făcuse loc
Şi-ncruntat chiar când glumeşte, spunea snoave din Timoc".

[*] *„talianul cel simpatic şi iubit".*
[**] *„falnicul curcan".*
[***] *la Dicţionar, „partea cea franceză: clipe chinuite!".*

„Preotul evanghelic din Bistriţa", germanistul Gustav Kisch, – care a deschis toponimiei „un nou câmp de activitate" – într-o trăsură adormit, „Sforăia-mpăcat de zelul filologic împlinit."

Şi S. Puşcariu, în „O retrospectivă la împlinirea vârstei de 50 de ani" (1978, p. 776–777), prezintă, cu o punctare a împlinirilor şi perspectivelor ştiinţifice pentru fiecare, pe cei mai activi colaboratori ai Muzeului, operă frumoasă, de altruism, unde

> „[...] în atmosfera de prietenie şi cu mijloacele de studiu şi de publicitate de aici a fost posibil să se dezvolte talentele unui Capidan, Drăganu, Giuglea, să fie readus la preocupări ştiinţifice Lacea, să i se dea îndemn de lucru lui Bogrea şi să creştem elevi specializaţi ca Leca Morariu, Georgescu-Tistu, Sever Pop, I. Breazu, Muşlea, Şt. Paşca".

Panorama umană, mult mai amplă, impresionează prin numărul şi diversitatea persoanelor din România interbelică sau din străinătate, amintiţi şi prezentaţi în cuvinte puţine, dar sugestive, găsite cu talent şi inteligenţă. Întâlnim academicieni, scriitori, politicieni, medici, dar şi oameni din alt mediu, cum sunt proprietari ai localurilor frecventate de petrecăreţii muzeişti, căci „Czellul este ţelul tuturor".

S. Puşcariu, un fin psiholog, cu diferite ocazii şi mai ales în *Memorii*, face colaboratorilor şi prietenilor săi portrete pline de tandră simpatie şi admiraţie pentru talentul, efortul, pasiunile, ambiţia lor, ca şi pentru realizările ştiinţifice, relevând totodată deosebirile de temperament şi de mediu în care s-au format, ceea ce nu i-a dezbinat, dimpotrivă „au fost chitul puternic care a dat trăinicie legăturilor" (1978, p. 539) dintre ei.

Textele dracomanice completează acele portrete prin referirea insistentă, repetată, dar în ton glumeţ, cu umor sau ironie, la aspecte privind resortul ştiinţific – teme filologice obsedante (gepidismele lui Diculescu), explicaţii etimologice mai întortocheate, exagerări sau greşeli în interpretarea anumitor fenomene lingvistice, ritmul în care se elaborează o lucrare, mărimea acesteia etc. –, dar şi evenimente, întâmplări „mai lumeşti", când sensibilitatea, duioşia, delicateţea impresionează –

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

somnul lui G. Kisch, pierderea pardesiului, căsătoria lui Şt. Paşca, plecarea lui Th. Capidan la Bucureşti şi a lui G. D. Serra la Cagliari, participările la comisiile de capacitate, ocuparea unor posturi universitare, primirile în Academie, aniversările:

„*Am cântat pe Procopovici, Giuglea şi pe N. Drăganu*
– Kisch şi Capidan trecură, Serra, Lacea vin la anu –
Căci e obiceiul nostru să slăvim, golind păharul,
Pe cel care împlineşte quinqua- sau sexagenarul.
Motivat e obiceiul – şi îl vom păstra mereu:
Vechitura totdeauna se păstrează la Muzeu!”.

Între primii cinci colaboratori ai Muzeului, Nicolae Drăganu este

> „[...] entuziastul cercetător al limbii vechilor texte, [«iubeţul hrisoavelor», într-o poezie de P. Grimm – nota n.] scrupulosul descoperitor de amănunte, iubitorul chestiunilor sintactice [...], plin de idei nouă şi de etimologii surprinzătoare” (Puşcariu 1978, p. 537).

Pentru versuitorii dracomani, N. Drăganu, prin activitatea sa complexă, cea ştiinţifică acoperind un larg palier tematic, este un erou preferat, apreciat, dar şi ironizat, chiar pentru acelaşi „păcat” în mai multe texte: forme ca *maire*, *taire* (vezi Lacea 1922–1923, Drăganu 1922–1923) din vechi psaltiri explicate, independent şi de C. Lacea, ca săsisme:

„*Din ce se pot naşte pizme?*
Din nişte biete săsisme,
Câteva vorbe oloage,
Scoase de prin vechi hârţoage,
Le-au găsit deodată doi
În ale Psaltirii foi:
Unul „taire”, altul „maire”,
Începură să se-ncaire”;

lungimea operelor sale („Voi fi scurt nu ca Drăgan”, formulare rostită de mai multe ori; „Ne spune mai prescurt decât Drăgan”), mulţimea funcţiilor pe care le-a ocupat: rector, prorector şi decan, dar şi primar (între 1933 şi 1938), având o serie de realizări, dintre care amintim:

„*Un „colegiu academic” lângă Universitate*
S-a-nălţat ca prin minune şi din turnul lui de sus,
Domnul Rector, cu un fluier, după câte mi s-a spus,
O să-i cheme pe profesori regulat să intre-n clas,
Fără să întârzieze nicio clipă peste ceas.”

şi

„*Cel mai mare cancelar*
E iubitu nost primar...

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Ci el mai este decan
De-l freacă Ghibu pogan.
Mai ţine şi loc de rector,
Că-i este Goangă protector...",

dar

„*Tot ce e belea, necaz...*
Tot Drăgan dă de pricaz".

Impresionantă este şi „priceperea, conştiinciozitatea şi puterea de muncă" cu care N. Drăganu a condus lucrările Comisiei ce luase în primire Universitatea din Cluj, asigurând condiţiile pentru începerea grabnică a cursurilor în toamna lui 1919 (Puşcariu 1978, p. 410).

Dicţionarul se rezema pe umerii celui mai vechi colaborator, Constantin Lacea, „pasionat pentru *Dicţionarul* pe care l-a iubit de la început". El

„[...] *susţine c-al său nume*
E din „laciu" – adică taur.
Etimologistul faur
Prea e mândru şi se crede.
Cât ar fi el de abil,
Desminţirea clar se vede:
N-are decât un copil!
El e nelipsit la lucru, totdeauna ocupat,
Cutiuţele pe masă, fişe, fişe şi iar fişe!".

Radu Puşcariu, fiul lui Sextil Puşcariu, medic şi sculptor, într-unul din desenele sale la sceneta *Orchestra blestemată* îl înfăţişează

„*Într-un colţ, adus din spate,*
Bate Coti la maşină".

Cu uşoară ironie, Th. Naum recunoaşte însă

„*Cum că şi de-acu-nainte tot aşa el o să fie.*
E un lucru despre care nu dăm nicio garanţie,
De când a ajuns Cotică rector la Academie".

Alături de C. Lacea se află Th. Capidan,

> „un pătrunzător cunoscător al amestecului de limbi din sud-estul european, în care românii n-au jucat [...] numai un rol receptiv, ci au avut şi o însemnată înrâurire asupra celorlalte limbi" (Puşcariu 1978, p. 539),

care şi-a început colaborarea la *Dicţionar* pe când se afla încă la Salonic şi a continuat, firească, după ce a venit la Universitatea din Cluj (la catedra de dialectologie). Cei „doi gemeni siamezi", dacă s-ar retrage

„[...] *ce s-ar face marele Dicţionar?*
Fără Capidan şi Lacea, ar fi jale şi amar".

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Totuşi, „celnicul” Capidan

> „*Mâni sau poimâni o să plece* [*]*, după el trăgând de mână,*
> *Ca şi la venirea-ncoace, colonia aromână.*
> *Sunt cam mulţişori la număr, dacă-i pui cu mari, cu mici,*
> *Capidani bătrâni şi tineri şi vreo două Caranici*”.
>
> [*] la Bucureşti.

În aceleaşi versuri ale lui Th. Naum, cu referire la „filologicu-i talent” recunoscut lui Th. Capidan, sunt introduşi profesorii bucureşteni, similarii celor clujeni:

> „*O să schimbe pe Puşcariu cu Ovidiu Densusianu,*
> *Pe Giuglea cu Caracostea, pe Bezdeki cu Burileanu*
> *Şi-n vâltoarea capitalei, dorind liniştea şi pacea,*
> *O să-şi plimbe nostalgia fără mine, fără Lacea*”.

Latinistul Vasile Bogrea, admirat pentru erudiția sa fabuloasă, devenit membru corespondent al Academiei Române, recomandat de V. Pârvan, la numai un an de la numirea ca profesor agregat la Facultatea de Litere şi Filosofie din Cluj, catedra de filologie clasică, are cele mai frumoase aprecieri. S. Puşcariu spunea:

> „Era ca argintul viu de neliniştit, scânteietor şi spiritual, un pachet de nervi surmenați și veşnic încordați, setos de originalitate şi lucruri nouă” (1978, p. 537),

iar despre lucrările sale ştiințifice

> „bogate în idei sclipitoare, uimitoare prin bogăția informației, seducătoare prin uşurința neobicinuită de a îmbrăca în imagini comunicative fulgerările spiritului său vecinic încordat” (S. Puşcariu, în DR, IV/2, p. 1530).

Epigrama adresată de V. Bogrea lui S. Puşcariu este citată mereu:

> „*Muzeul nostru – să se ştie*
> *A răsturnat vocabularul:*
> *O casă unde-ți uiți amarul*
> *Se cheamă astăzi «Puşcărie»*”.

La prima sărbătoare, „botezul Dacoromaniei”, V. Bogrea i-a încântat pe participanți cu talentul său extraordinar de a-i imita pe „bărbații zilei”, pe care îi observase cu mare atenție şi înțelegere, încât reproducea întocmai glasul, gesturile, cuvintele acestora.

G. Giuglea, – ca versuitor semnează şi Silvanus –, „Densusianului nepot”, „săceleanul energic şi plin de originalitate”, având „un fel de îndărătnicie în urmărirea problemelor” şi „un fel de dispreț pentru vederile înnoitorilor”, ceea ce-l apropie de dascălul său, pe care-l admira, Ovid Densusianu, este, tot în viziunea lui S. Puşcariu, „mocanul” – „cel mocan”, într-un vers de Th. Naum – care „înjugi lucruri cu cuvinte”. Ispitit de prea multe, este apostrofat:

> „*Cincizeci împliniți, o Giugleo, mai ai cincizeci de-mplinit*
> *Şi-om vedea ieşit din teascuri studiul despre păstorit*”.

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Ni se pare semnificativă şi următoarea anecdotă:

„*Când l-au scos pe el din urnă proaspăt academician,*
El era la Valea Ierii şi se muncea c-un lipan!
Căci uitasem a vă spune că localitatea asta
Prețuieşte pentru unii chiar mai mult decât nevasta,
[...] *dac-o are cineva;*
Dacă nu, ş-aşa e bine, poți trăi şi fără ea!”.

Cu privire la discuția dacă „pentru știință trebuie să ai şi nevastă”, toți au fost de acord că da, chiar şi C. Daicoviciu şi P. Grimm, însă imediat C. Daicoviciu îşi revine spunând, ca şi Lucrețiu, „răspicat”,

„[...] *că nu-i bine însurat* [...]
Că la birt mânânci mai bine, dormi mai bine la otel”.

Istoricul Silviu Dragomir „imita pe cerbul amorezat, suflând într-un cilindru de lampă” (Puşcariu 1978, p. 549):

„*Dragomir, când vine maiul,*
Intră-n călduri ca buhaiul.
Ca să nu-l apuce-o crampă
Are şi-un burloi de lampă
Pentru-orice-eventualitate,
C-aşa-i omul cu păcate”.

Constantin Diculescu, obsedat de gepidisme, este ironizat astfel:

„*Leafa-i mică, dar n-ai dreptul*
Să te plângi, să fii mâhnit.
Pentru marfa-ți dubioasă
Eşti chiar prea bine plătit”.

Cei doi „aşi”, „iscusiți versuitori”, „cu fin gust artistic” şi talentați traducători ai poeziei engleze şi latine – cum îi caracterizează S. Puşcariu – au fost, într-o primă perioadă, P. Grimm „scânteietor şi spiritual, veşnic bine dispus”, iubitor de „virtuozități poetice”, apoi Th. Naum „gingaşul poet şi admirator al armoniei clasice”. „Poezia era contagioasă la dracomani, cum era la şedințele Muzeului filologia”, aşa că au apărut şi alți versificatori „în grădina prea largă / A româneştii filologhii”.

În hexametru antic, pentru cincvantenarii S. Puşcariu şi G. Giuglea, închină versuri Emil Petrovici „vioiul anchetator al Atlasului”, care cutreiera cu Fordul satele româneşti, ducând „fătul” ieşit „la-a zilei lumină”, după ce „un pământean”

„*Zece ani lungi îl purtă-n zgău-i dumnezeiesc de credeai că*
Vecinic tot făt nenăscut va rămâne”,

cum s-a întâmplat cu

„*cellalt Plod al aceluiaşi tată, anume al Academiei*
Dicționar tot un neisprăvit s-a ales”.

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Când zici Emil Petrovici, îți vine în minte şi Sever Pop, „un Atlante temerar”, „Urcând coastele Golgotei sub al hărților samar”.

Sunt alți „doi gemeni siamezi”, pe care S. Puşcariu i-a legat de „Lingvisticul Atlas”; lucrarea având

„[...] *o mult mai bună soartă,*
Căci ei fac pe săptămână, fiecare, câte-o hartă...
Ce-i cu -eştii şi cu -enii, cum se zice-n loc de mână
Ori în loc de nas? Acesta este-un foarte mare scop,
Către care merg cu fală domnii Petrovici şi Pop”.

Ei au reuşit:

„*Sfârşi ancheta. Ce minune!*
Un teanc de fişe: Himalaia!”,

dar s-au terminat şi fondurile: „a-nțărcat bălaia”.

N. Georgescu-Tistu, întors de la Paris unde s-a specializat în biblioteconomie, a prezentat „poezioare” cu referire ironică la „Dacoromania” IV, care „se tot îngroşa”:

„*Ce de strădanii şi ce-antrenament!*
Dar când sosi măreţu-eveniment,
Abia de se născu juma’ de fată!”.

G. Vâlsan, geograf şi poet în tinerețe, e autor de epigrame, într-una referindu-se la exigența ştiințifică a părinților muzeişti:

„*Ce fenomen! Voluminoasă,*
Abia născută şi-are dinți.
Nu vă miraţi, că nu degeaba
Colaborează-atâți părinți!”.

Ideea o întâlnim şi la Th. Naum în raportul-dracoman din 1937:

„*«Oratorul» este însă foarte-adesea întrerupt*
De cei ce pândesc în bancă... doar l-or prinde cu ceva.
Şi, de-l prind, praful s-alege de comunicarea sa.
Nu degeaba a zis unul că, pe unde le-a mers faima,
Muzeiştii lui Puşcariu au băgat în oameni spaima”.

Şt. Bezdechi, clasicit, profesor de greacă la Facultatea de Litere şi Filosofie din Cluj, încă din 1919, care, cum spunea Th. Naum, despre

„[...] *a lui Omer epopei,*
[...] *dacă mai aveți urechi,*
V-ar putea da amănunte domnul profesor Bezdeki,
Care este-aici de față, dar şi fiind mai mic de stat,
*În darea noastră de seamă regretăm că n-a intr*at”.

Acesta, „*Pe colegi el prieteneşte / Orişicând îi suplineşte*”.

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Participarea la aceste sărbători era mare, deşi invitațiile nu erau trimise tuturor celor care doreau să fie prezenți.

Nemulțumiți, „cei lăsați pe dinafară" au protestat printr-o scrisoare, arătând că au şi ei, generația tânără, merite:

„*Nu poate sta la masa albă,*
Deşi a scris bibliografia
Cu-aceeaşi trudă ca şi Breazu,
Puşcariu-Manoilescu Lia?".

Şi pentru prof. D. Macrea:

„*N-a urcat Macrea sus pe scară*
Cătând cu miile volume,
Că dac-ar aduna lungimea,
Ar nimeri în altă lume?
Şi, ridicând treaptă cu treaptă,
Socotind metru după metru,
Ar discuta filologie,
Azi, sus în cer, cu Sfântul Petru".

Îi cunoaştem pe tinerii colaboratori la lucrările Muzeului, fiecare apărând într-o secvență, cu activitatea sa ştiințifică:

„*Şi biata Luci Papp nu toarce*
Un fir de tort fără sfârşit,
Ca veşnic iar să mai amâne
Un doctorat neisprăvit?"

şi:

„*Matei Maria chiar, mezina,*
N-a făcut oare bătături
Făcând la Dacoromania
Şi zi şi noapte corecturi?",

cu comportamentul, felul personal de a se manifesta:

„*Şi Coman, Doamne, n-a-ncurcat*
Măcar o dat' pe fiecare
Pisându-l, când e mai grăbit,
Cu o modestă întrebare?"

Avertizarea:

„*Că de uitarea voastră ne răzbună*
Un adevăr ştiut de tot poporul:
Voi astăzi mai sânteți încă prezentul,
Dar al nostru-i viitorul!"

şi pentru a fi iertați:

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

„*Voi, cei rămaşi din vremea veche*
A lui Hasdeu, Ţipar, Puşcariu,
Acum cu toţi, pentru cei tineri,
Voioşi să ridicaţi paharul!”.

Într-un ton de reproş asemănător sunt scrisorile tipografilor de la „Ardealul”: cea a directorului, mineralogul V. Stanciu, care se plânge că [„Dacoromania”] „mi-o îngremúră” unii, precum

„*Cupidon, ce mult ne place,*
Cobileşte într-un cuvânt
Trei silabe şi mai pune
Semne suspendate în vânt”.

Zeţarii „răbdurii”, „cei mai harnici cetitori” ai manuscriselor „cu-ncurcături”, îl asigură pe S. Puşcariu:

„*Şi pot să-ţi fie mărturie,*
Domnule Director dragă,
Că este cineva pe lume
Cin’ ţi-a cetit o carte-ntreagă”.

Să ne despărţim de această lume, întorcându-ne la visul de început al lui N. Georgescu-Tistu, pentru a-l asculta pe S. Puşcariu „ca de gheaţă”, luând cuvântul:

„*V-am chemat să puneţi capăt chinului sfâşietor*
Ce îi zic „filologie” şi v-ofer ca să luaţi
O licoare fermecată – azi veţi fi mumificaţi”.

Înspăimântat, N. Georgescu-Tistu se trezeşte; a găsit pe măsuţa de lângă pat „un plic imaculat” prin care era informat că i s-au oprit opt procente din salariu pentru seara de banchet.

Să ne alăturăm pentru o clipă unei agape dracomane şi

„*Să-nchinăm în sănătatea veselei dracomanii,*
Chiar de-ar fi ca să ne-apuce zorile trandafirii!
Între noi, cu şefu-n frunte, noi aşa să ne cinstim:
De n-om fi mai mulţi la anul, mai puţini noi să nu fim!”.

ELENA COMŞULEA

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE (I, II)

DR = „Dacoromania”. Buletinul „Muzeului Limbei Române”, I, 1920–1921 (apărut: 1921); II, 1921–1922 (apărut: 1922); III, 1922–1923 (apărut: 1924); IV, partea I şi partea a II-a, 1924–1926 (apărut: 1927); V, 1927–1928 (apărut: 1929); VI, 1929–1930 (apărut: 1931); VII, 1931–1933 (apărut: 1934); VIII, 1934–1935 (apărut: 1936); IX, 1936–1937 (apărut: 1938); X, partea I [şi partea a II-a] (apărut: 1941, 1943); XI (apărut: 1948).

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)

Drăganu 1922–1923 = N. Drăganu, *Manuscrisul liceului grăniceresc „G. Coşbuc" din Năsăud şi să-sismele celor mai vechi manuscrise româneşti*, în DR, III, 1922–1923, p. 472–508.
Faiciuc 2000 = Elisabeta Faiciuc, *Sextil Puşcariu (1877–1948). Biobibliografie*, Cluj-Napoca, Editura Clusium–Editura Muzeul Limbii Române, 2000.
Ghibu 1974 = Onisifor Ghibu, *Amintiri despre oameni pe care i-am cunoscut.* Ediție îngrijită de Crişan Mircioiu şi Şerban Polverejan, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1974.
Lacea 1922–1923 = C. Lacea, *Copiştii Psaltirii Scheiene*, în DR, III, 1922–1923, p. 461–471.
Puşcariu 1968 = Sextil Puşcariu, *Călare pe două veacuri*, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1968.
Puşcariu 1978 = Sextil Puşcariu, *Memorii.* Ediție de Magdalena Vulpe. Prefață de Ion Bulei. Note de Ion Bulei şi Magdalena Vulpe, Bucureşti, Editura Minerva, 1978.

FROM BEHIND THE SCENES OF *DACOROMANIA*. DRACOMANIAS" (I, II) (*Abstract*)

Beginning with the first (1921) and ending with the 9th (1939) volume, every publication of *Dacoromania* was celebrated by the members of The Romanian Language Museum by organizing collegial meetings called "*dracomanias*". For these meetings the linguists used to prepare versified communications full of humour. They were about the life of the Institute, the scientific works of their colleagues, the events in their lives, and these commnunications were usullay answered to with epigrams written on the spot. The most active „dracomanians" were Th. Naum, P. Grimm, N. Georgescu-Tistu, S. Pușcariu, G. Giuglea. „Sextil Puscariu" Archive, donated by Magdalena Vulpe to the Institute of Linguistic an Literary History, preserves an incomplete file of „*dracomanias*".

Cuvinte-cheie: *Muzeul Limbii Române*, „*Dacoromania*", „*dracomanii*", *Th. Naum, P. Grimm, N. Georgescu-Tistu, S. Puşcariu, G. Giuglea, E. Petrovici*.
Keywords: *The Romanian Language Museum*, „*Dacoromania*", „*dracomanias*", *Th. Naum, P. Grimm, N. Georgescu-Tistu, S. Puşcariu, G. Giuglea, E. Petrovici*.

Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară
„Sextil Puşcariu"
Cluj-Napoca, str. E. Racoviță, 21
elena.comsulea@gmail.com
institutul.puscariu@gmail.com

BDD-A13554 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:15 UTC)